

Η ΑΠΟΚΡΗΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ. — Το Καρναβάλι της Κολωνίας. 'Ο Χορός του Νυφοπέλαρου.
(Εικόνα του ζωγράφου Χρ. Χέυδεν)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ

— "Όχι, όχι, τίποτε απ' ό' αυτά, ξαναείπε ο άνθρωπος με τα πρόσωπα γυαλιά, εξακολουθώντας τη συζήτηση. Καλό και κακό δεν υπάρχει. Το καλό και το κακό προσδιορίζονται απ' τις συνθήκες που τα περιβάλλουν. Το ίδιο πράγμα που μ'ας φαίνεται καλό, λίγο ν' αλλάξουν οι προϋποθέσεις του—άν σημειώσει, δηλαδή, με γεγονότα, που ν' αλλάζουν την προοπτική του— μπορεί ν' μ'ας φανεί καταστροφική. Και θ' ας πώ μ'α μικρούλα ιστορία—δυστυχώς όχι φανταστική— που έλλειψω ν' ας πείσει έντελώς.

Είχα γνωρίσει κάποτε ένα πολύ φτωχό παιδί. Σπάνια μούτιζε ν' συναντήσω, στη ζωή μου, ένα παιδί τόσο φτωχό κ' αξιολύπητο. Ήταν από κάποια επαρχία. Είχε τελειώσει το γυμνάσιο, κ' επειδή είχε μανία με τ'α γράμματα, κ' ο πατέρας του, που ήταν εφορολόγος στά δημόσια έργα, ήθελε ν' τον κάνει και γώ δεν ξαίρω τί, και το παιδί δεν ήθελε, γιά ν' γλυτώσει απ' τη γκρέινα και τους τσακωμούς με τον πατέρα του, τώσισε απ' το σπίτι τον μ'α μέρα, με το πρώτο βατόρι που περνούσε, κ' ήρθε στην πρωτεύουσα, επειδή λένε, μ'εο' στην τρελλή καρδιά του, πώς πήγανε σ' εγν' επαγγελίας. "Ετσι συμβαίνει με πολλά παιδιά, που εξ' ατίας της βλακείας των δικών τους, ορίζουν μασηή πέτρα πίσω τους, και ξεσητεύονται, και χάνονται στα ξένα...

Φτάνοντας στην πρωτεύουσα—χωρίς ψήλη στην τσέπη, έννοείται— έπεσε σ'ε μεγάλη δυστυχία. Στην άρχη δοκίμασε ν' βρει δουλειά. Πέρασε από πολλές, δίχως ν' αριζώσει σ'ε καμιά. "Αμαθο, καθώς ήταν, από κόπο, κήλησε, τ'όνα κατόπ' σ' άλλο, σ' όλα τ'α σκαλοπάτια των στερήσεων. Το σπίτι του τον είχε ξεγροαμμένο. Κ' εις επίμετρο της άτυχίας, στον ίδιο χρόνο μέσα, πέθανε κ' ο πατέρας του. Ή μητέρα του, που ίσως ν' τον συμπονούσε, ήταν, και κείνη, χρόνια πεθαμμένη. "Εμεινε μονάχος κ' άπροστάτευτος, δίχως ν' αχει ποσού ν' αγύρει τό κεφάλι, άποδιωγμένος και σχεδόν κατατρεγμένος κ' απ' τις δυό παντρεμμένες άδερφάδες του—παντρεμμένες, κ' αυτές, στην επαρχία— που δεν είχαν

μάτια ν' τον δούν, γιατί και κείνος, όταν ήταν στο χωριό, τις κορόιδευε και δεν τις αγαπούσε.

Το παιδί αυτό δεν ήταν άξιο, πραγματικά, γιά μ'α τόσο φοβερή καταδρομή της τύχης. Σοβαρό, εργατικό και μορφωμένο—όσο του τό επέτρεπαν τ'α μέσα του, τουλάχιστον— θ'α ήταν ικανό ν' απροδύσει, και ν' γίνει ένας άνθρωπος καλός, καλύτερος από πολλούς που ξαίρω, αν ή καταδρομή αυτή της τύχης, δεν ήταν τόσο συστηματική. "Ενας άλλος θ'α κατόρθωνε ν' ανθέξει. Αύτός, όμως, πήρε τον κατήφορο. Το γνώρισα σ'ε κάποιο καφενείο, κουρελιασμένο, ησυχικό, αξιολάγροτο. Είχε καταντήσει σάν αλήτης. Το περιμάζεμα, κ' έφραξα και του βρήκα και δουλειά. Το πήρε κάποιος συμβολαιογράφος φίλος μου. Γιά δυό—τρεις μήνες είχε βρει τήν ησυχία του. "Αλλά πάλι, ή καταδρομή της τύχης, ήρθε και του χάλασε τ'α σχέδια. Το συμβολαιογραφείο πονήθηκε σ'ε κάποιον άλλο. Το παιδί βρέθηκε ξανά χωρίς δουλειά. Δεν είχε τότε ή στιγμή ν' ας διαηγηθ' με λεπτομέρειες τ'α βάσανά του και τις περιπέτειές του. Φθάνει ν' ας πώ, πώς έγινε γκασορά σ'ε μ'α καλοταβέρνα, κ' όλα τ'α γράμματα του—γιά ν' εξασφαλίσει τό ψωμί του. "Αφού πέρασε τό στρατιωτικό—που μπορεί ν' απεί κανένας, πώς ήταν μ'α προσωρινή του άνακούφιση— βρέθηκε πάλι μέσ' στους πέντε δρόμους. "Άρχισε πάλι ν' αλήτεινε, δόθηκε κείθε, και ν' αμειτοξεί, μέρα με τήν ήμέρα, πουλώντας σπύρα, και γυαλίζοντας παπούτσια. Ή άτυχία των συνάδενε παντού.

Μ'α φορά του χαμογέλασε ή τύχη—άλλά θ'α ήθε, και κείνη τη φορά, με τί τρόπο φοβερό του χαμογέλασε...

"Ενα βράδι που γυρνούσε ησυχιώς, παρουσιάστηκε μπροστά του ν' ένας άνθρωπος. "Ήταν παρμενική προτοχρονιάς. "Εκανε κούρ, κ' έπερτε γκρονόερο. Είχε σταθεί μπροστά σ'ε μ'α βιτρίνα, και κοίταζε, δαγκώνοντας τ'α χείλη απ' τό κούρ, τ' άγιοβασιλιάτικα παιχνίδια. Τότε παρουσιάστηκε ο άνθρωπος μπροστά του. Το πρόσωπό

Η ΑΠΟΚΡΗΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΗΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το Καρναβάλι στην Κολωνία. Ή παρέλασις των νέων.
(Εικόνα του Γ. Φράντζ)

του δὲ φαινότανε σχεδόν, κουκουλωμένος, καθὼς ἦταν, ὡς τὴ μύτη, μὲ δύο μάτια πονηρά, σατανικά — μάτια διαβόλου πού γυροῦνε λεία, ἢ πλοῦσιον πού ζητεῖ μιὰ διασκέδαση... Τὸν σοκόντησε μὲ τρόπο στὸν ἀγκώνα. Μιὰ στιγμή, μετρηθῆκαν μὲ τὰ μάτια — ὁ ἕνας θλιβερός, κακοντυμένος, ὁ ἄλλος ζωηρός, καλοφρεμμένος, μὲ τὸ παλτό του καὶ τὰ πέτσινα τὰ γάντια του.

«Πεινάς; τοῦ λέει, σφριχτά, σ' ἄυτί. Βάνω στοίχημα πὼς εἶσαι νησιτικός! Ἐλα μαζί μου, καὶ θὰ δώσω τὴ θὰ γίνεις...».

Τραβῆζανε μαζί πὺρ πέρα, στὸ σκοτάδι. Ὁ ἕνας βιάζετο μὲ βῆμα σταθερὸ — ὁ ἄλλος πήγαινε κοντὰ του σασιτισμένος, μὴν ξαίροντας μὲ ποῖον ἔχει νὰ κάνει, ἀλλὰ καὶ περιέργως συνάμα, μὲ τὰ χέρια παγωμένα, καὶ χωμένα μέσ' στὶς τσέπες τοῦ πανταλονιού του.

Ἀφοῦ προχώρησαν ὡς τὴ γωνιά, ὁ ξένος ξαφνικά σταμάτησε, ξεκουμπωσε τὸ πανοφόρι του, ἔβγαλε τὸ πορτοφόλι του καὶ τραβώντας ἕνα κατσάριζο, τὸ κούνησε στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ, καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μυστηριώδη:

«Ἀπόψε, ξαίρεις, ὅλος ὁ κόσμος παίζει. Πήγαινε νὰ τὸ παίξεις: θὰ κερδίσεις. Ἔπιτα στὴν πρώτη λέσχη πού θὰ βρεῖς, καὶ παίξε το, χωρίς νὰ λογαριάσεις... Μ' αὐτό, θὰ γίνεις πλούσιος ἀπόψε, νὰ τὸ ξαίρεις!...».

Ἦρθωσε βιαστικά στὰ δάχτυλά του, καὶ προτοῦ προφτάσει νὰ συνέλθει, τραβῆξε καὶ χάθηκε στὴ νύχτα, σὰ σιὰ... .

Ἐμεινε στὴ θέση του, σὰν ἀπολυθωμένος. Κοιτοῦσε καὶ ξανακοιτοῦσε τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο κατσάριζο, καὶ σχεδὸν δὲν πίστευε στὰ μάτια του! Ἐβγαλε πολλὴν ὥρα νὰ σινιέται... Ἀφοῦ συνήλθε, τὸβιάζε στὰ πόδια. Ἐτρεξε, γραμμῇ, στὸ καφενεῖο, πού σύγγραζαν οἱ φίλοι του.

Δὲ βῆκε παρά κάποιον πατριώτη του — τὸ μόνο πρόσωπο πού τοῦτρυγε μπροστά του, πού ἀπὸ κείνον ἔμαθα καὶ γώ, ὅλες τὶς λεπτομέρειες αὐτῆς τῆς ιστορίας. Μὲ φωνὴ τρεμουλιασῆ, λαχανιασμένη, τοῦ διηγήθηκε τὴν περιπέτειά του. Τὸν συμβουλευθῆκε τί ἔπρεπε νὰ κάνει. Ἐκεῖνος τοῦδωσε κοράγιο: «Δοκίμασε τὴν τύχη σου, τοῦ λέει. Στὸ ζάτο-ζάτο τῆς γραφῆς, τί χάνεις; Μπορεῖ καὶ νάνα ἐξ Θεοῦ, ποὺς ξαίρει... Μὴν κἀθεσαι, καὶ τρέχα! Θὰ ῥθῶ καὶ γώ μαζί σου...».

Ἀνέβηκαν μαζί σὲ κάποια λέσχη. Ἡ καλὴ τύχη φάνηκε ἀμέσως. Μέσα σὲ λίγες βόλτες παιχτιοῦ, τὸ κατσάριζο ἔγινε χιλιάριζο. Αὐτὸ τοῦδωσε θάρρος νὰ παίξει μέσ' στὰ δία. Ἡ καλὴ τύχη ἐξακολούθησε. Οἱ χίλιες ἔγιναν πεντέμισο χιλιάδες. Ὁ παγκέρης κατέβασε τὰ μούτρα του. Οἱ ἄλλοι παίχτες ἀρχίζαν νὰ τὸν λοξοκοιτᾶνε. Κατάβηκαν πὼς ἔπρεπε νὰ φύγουν. Κατέβηκαν κ' οἱ δύο, σὰ μεθησμένοι. Πῆγαν ἐν' αὐτοκίνητο, στὶς δώδεκα τῆ νύχτα, καὶ τραβῆξαν, γραμμῇ, γιὰ τὸ καζίνο.

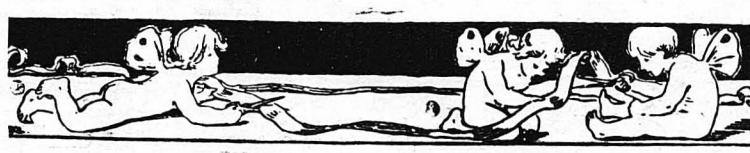
Μέσ' στὸ αὐτοκίνητο, πού τρέχει σὰν τρελλό, δὲ βγάνει κανένας τοῦς μιλιά. Ἐἶνε σὰ νευροσπαστα τῆς μοίρας, πού ὑπακούουν στὶς διαταγές τῆς. Δὲν τοῦς μένει καιρὸς γιὰ σιζητήσεις.

Ἐπειτ' ἀπ' ὀλόκληρο ταξίδι, φθάνουν, ἐπιτέλους, στὸ καζίνο. Λόγω τῆς ἡμέρας, ἕνα πληθὸς αὐτοκίνητα — ἰδιωτικά τὰ περισσότερα — βρισκονται σὲ παράταξη στὴν πόρτα τοῦ καζίνου. Καθὼς μπαίνουν μέσ' στὴ σάλα τῆς ρουλέττας, πλημμυρισμένη ἀπὸ φῶτα κ' ἀπὸ κόσμο, κακοντυμένοι καὶ χωρίς κολάρο, δία τὰ μάτια κορφώνονται ἀπάνω τους. Ἐνα λεπτό, εἰρωνικὸ χαμόγελο, τοῦς ὑποδέχεται ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ἐκείνοι, ὁμως, δὲν τὰ βλέπουν δι' αὐτά. Πάει καὶ κάνει τὰ χιλιάδικά του μάγκες, καὶ παίρνει θέση τοῦ τραπέζι τῆς ρουλέττας.

Ἡ ρουλέττα βρίσκεται στὸ φῶτε τῆς. Ρίχνει δία τὰ λεφτά του σ' ἕνα νοῦμερο. Τὸ νοῦμερο κερδίζει. Ξαναβάζει, καὶ ξανακερδίζει. Βάζει στὸ δεκαπέντε, καὶ κερδίζει. Βάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Ξαναβάζει στὸ τριάντα, καὶ κερδίζει. Δὲν προφταίνει νὰ μαζεύῃ μάγκες. Βάζει στὴν τύχη, χωρίς νὰ λογαριάσει. Ὅλα τὰ μάτια τὸν κοιτᾶνε μ' ἄπορία. Καὶ τὸ πὺρ παράξενο, μόνος αὐτὸς κερδίζει. Οἱ ἄλλοι δλοὶ βροίζονται χαμένοι. Οἱ μάγκες, τώρα, κάνουνε μπροστά του πηραμίδες...

Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, σὲ λίγη ὥρα μάζεψε καὶ γώ δὲν ξαίρω πόσα. Ἐχε χάσει τὸ λογαριασμό. Ὅσα παίρνει, τὰ ξαναποτῆρει. Οἱ ἄλλοι παίχτες, γύρω του, τὰ χάνουν. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοῦς, οἱ τοῖμφοῦτεροι, δοκιάζουν νὰ τὸν παρακολουθήσουν, καὶ ποτᾶνουν στὰ δικὰ του νοῦμερα, βάζοντας τεράστια ποσά. Ἐκεῖνος, ὁμως, φεύγει διαρκῶς — κ' ἡ τύχη τρέχει διαρκῶς μαζί του. Σὰ νὰ τὸν ἔχει πάρει τὸ κατόπι, καὶ λαχανιάζει γιὰ νὰ τὸν προφτάσει. Ἐχει χάσει τὴ συνείδηση τὸν γύρω. Μέσ' στὴν ἀγωνία του, ὁ ἰδρωτὰς τρέχει ποταμὶ ἀπ' τὸ μέτωπό του. Ἀλλὰ δὲ σαλεύει ἀπ' τὴ θέση του. Ὁ σύντροφός του στέκει ἀπὸ πίσω του. Ἐνα πληθὸς εἶναι μαζεμένο, καὶ παρακο-

λοῦθεῖ, ἐκστατικό, τὸν ἀφηνιασμένο καλπασμό του. Ἐνας γέρος, πού κάθεται κοντὰ του, τὸν κοιτάζει, καὶ κάνει τὸ σταυρό του. Ὅλο τὸ προσώπο τῆς λέσχης τὸν παρακολουθεῖ μ' ἀνησυχία. Οἱ διευθυντὲς ἔχουν χλωμά-

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΗΤΡΙΕΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΣΑΙ ΣΥ...

(Ἀνέκδοτα)

Ποῖος εἶσαι σὺ πού στάθηκες πεισματικά μπροστά μου, καὶ τὸν ματιῶν σου τὰ πετράδια σὰν πυροφώμενα κάρβουνα ξεσκίζον καὶ τριποῦν τὰ τριδιπλά μου τὰ σκοτάδια; Ποῖος εἶσαι σὺ πού τάραξες βαθεῖα τὴ μοναξιά μου; Λέ βλέπεις ἀπ' τὸν κόσμο αὐτὸ πὼς εἶμαι πειὰ φευγάτη; Μήτε γυροῦ τίποτα, μήτε μπορῶ νὰ δώσω. Τὰ φλογισμένα μάτια σου τοῦ ζάκον μὲ πονοῦν. Καὶ μοναχὰ τὸ χέρι νὰ σ' ἀπλώσω, θάνα κ' αὐτὸ μιὰ βδελυρῆ, πού δὲ μοῦ στέζει, ἀπάτη. Τὸ νῆμα μου τὸ σάριζο μου τὸλῶσε ἡ ψυχὴ μου. κ' ἔπεσε ἀπάνω του βαρὺς τῆς λησμονιάς ὁ λίθος. Τὰ γήινα τὰ στολῖδια μου ξεφτίσανε κ' αὐτά, κ' εἶν' ἡ καρδιά μου θὰ νυστάξῃ! Φύγε, τὸ δρόμο τώρα πειὰ θὰ πάρω μοναχὴ μου. Εἶμαι τοῦ ἴδιου μου ἑαυτοῦ μὴ ἀνάλαφρο σιά, νεράκι π' ἀγοσόνουμαι μακρὰ ἀπὸ τὴν πηγὴ μου. Γύρῃσε πίσω, ἐγὼ τραβῶ γιὰ τ' ἄβια τὰ νησιά. Κ' ἂν μοῦ τραπέει τὰ σπλάχνα μου τοῦ πόθου σου ἡ ματιά, τοῦ ζάκον! σάλα αἰμάτινη δὲν τρέχει ἀπ' τὴν (πληγὴ μου.

ΕΦΤΑΣ' Ο ΥΠΝΟΣ

Ἐφτας' ὁ ὕπνος, νάτος, ἔχει ἀράξει στὴς κάμαράς μου τὸ βαθὺ σκοτάδι, στὸ νοῦ μου τώρα βάλλισμο θὰ στάξῃ, κ' ἡ λύπη τῆς καρδιάς μου θὰ νυστάξῃ κάτω ἀπὸ τῆς φτεροῦγας του τὸ χᾶδι. Ὅπου καὶ νὰν τὸ βροῦδι αὐτὸ θ' ἀφήσω γιὰ κάποιο φῶς ποὺς ξαίρει ποιοῦ ἄλλου κόσμου, τοπεῖα παραδείσεια θ' ἀπεινώ κ' ἴσως γιὰ λίγη ὥρα νὰ εὐτυχήσω μέσα στὸ φῶς, ποὺς ξαίρει, τοῦ ἄλλου κόσμου. Μιὰ τέτοια ἀνταμοιβὴ μ' ἀξίζει, Θεέ μου, γιὰτὶ εἶμαι ἀπόψε τόσο πονεμένη καὶ μόνη, ὅσο δὲν ἦμουνε ποτέ μου, πλάνευα τὴν ψυχὴ μου ὀλίγο. Θεέ μου, πὸν εἶναι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια παιδεμένη. Μ' ἄγγιξε ὁ ὕπνος; ὄλη ἡ ἀγωνία τῆς ὑπαρξῆς μου ἔχει ἀνανητήσει. Τὸ αἶμα μου σταλάζει μ' εὐρυθυμία, καὶ νοιώθω ἀπ' τοῦ παλμοῦ τὴν ἀτονία πὼς ἔχει γιὰ τὰ πάντα ἀδιαφορήσει... ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

σει. Ἐνας ἄγγος τοῦς ἔχει πάρει ὅλους. Ἐνας-ἕνας, οἱ παίχτες ἀποσβένονται. Κ' ὅλοι αὐτοὶ οἱ παίχτες πού τραβιοῦνται, εἶνε τραπέζιτες, μεγαλέμποροι, ἐφοπλιστές, χρηματιστές, κερφαλαιοῦχοι...

Κ' ἡ ρουλέττα γυρίζει διαρκῶς. Καὶ τὸ μεθισο ἔξακολουθεῖ. Θὰ πλησιάζει τὸ ἐκατομμύριο. Ἴσως καὶ νάχει φτάσει παραπάνω. Χωρὶς νὰ κἀλοσκέπτεται τί κάνει, ποτᾶνει ὄλο τὸ ἔκατομμύριο. Καὶ σ' ἕνα δευτερόλεπτο, τὸ χάνει!...

Θέλετε, τώρα, νὰ σᾶς τελειώσω τὴν ἱστορία τοῦ φτωχοῦ αὐτοῦ παιδιοῦ, πού γυροῦσε γυμνὸ καὶ νησιτικό, δίχως νάχει ποῦ νὰ γύρει τὸ κεφάλι — τοῦ μοιραίου καὶ παράξενου παιδιοῦ, πού γιὰ μιὰ στιγμή ἔγινε πλούσιος, κ' ἔμεινε πάλι, ξαφνικά, χωρίς δεκάρα;...

—Ναί, ναί, φώναζαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. —Μόλις σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι τῆς ρουλέττας, ἔριψε μιὰ ξεροὴ ματιὰ στὸν κόσμο, καὶ τραβῆξε ἀμύητος στὴν ἔξοδο. Τὰ μάτια του δὲν εἶχαν χαμμῶν ἔκφραση. Ὁ σύντροφός του θέλησε νὰ τὸν ἀκολουθήσει, ἀλλὰ τὸν ἔχασε μέσ' στὸ σινωτισμό. Ἐλεγε, μέσ' στὴν ἀμηχανία του, πὼς θὰ τὸν περιεμε ἀπόξω. Κοίταξε στὴν αὐλή, καὶ δὲν τὸν βρῆκε. Αὐτὸ τὸν ἔβανε σὲ κάποιες ὑποψίες. Ἐπτε τοῦς φόβους του σὲ κάποιο νοματάραχ. Ὁ νοματάραχ στὶς ἀρχές, δὲν ἔδωσε καὶ τόση σημασία. Ἀλλὰ, στὸ τέλος, ἀνησυχῆσε καὶ κείνος. Ἐπτε στοῖς πέντ' ἔξῃ χοροφύλακες, νὰ πάρουν σθάνα δία τὰ τριγύρω. Ὅλη τὴ νύχτα ἔψαζαν παντοῦ. Ἐπιτέλους, τὰ χαράματα, τὸν βρῆκαν... —Ἄ, τὸν βρῆκαν! φώναζαν μὲ μιὰ φωνὴ οἱ ἄλλοι.

—Ναί, τὸν βρῆκαν, τὸν βρῆκαν, φωνικά! Πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν τὸν βροῦν! Ξαναεἶπε μελαγχολικά ὁ ἀνθρωπος μὲ τὰ χρωματιστά γυαλιά. Ἀλλὰ πὼς τὸν βρῆκαν, δὲ ρωτᾶτε: τὸν βρῆκαν κρεμασμένο σ' ἕνα δέντρο... ΝΑΠ. ΛΑΠΛΩΤΗΣ